

TID

MALMÖ

MÄNNISKA

KONST

VETENSKAP

TEKNIK

KOMMUNIKATION

SAMARBETE

UTVECKLING

FRÅGA

REFLEKTION

SKIFTEN

SKIFTEN - "TUSEN ÅR MÄNNISKOR EMELLAN"

Att se vad "Projekt Skiften" gör handlar om att fånga bollen i luften. Att gripa tankefröet - både det stillsamma lilla och det stora spektakulära.

"Det gäller att gripa sig verket an" - som gammelfarmor sa när hon tog av sig bröllophandskarna för att slakta grisen.

Skiften tonar fram i en diffus kulturell geografi av tankar, intentioner och projekt. Ett osynligt nätverk av latituder och longituder genom vardagen.

Projektet ska varken vara långrandigt eller enbart kronologiskt. Det ska vibrera från hjärttrakten och utåt, och registreras i hjärnan.

Inte passivt betrakta den s.k. "nya tidsåldern", utan låta den vara en del av vår gårdag, vardag och morgondag.

Välkomna till några vänliga smakprov av vad Skiften kan erbjuda.

Hedvig Lohm, redaktör

(An introduction in English on page 1)

THE SHIFT PROJECT - "A Thousand Years Between Peoples"
The SHIFT Project (SKIFTEN) is an educational experiment within the College of Art & Communication (K3), Malmö University, Sweden. The theme of the project is "how people perceive changes, and how the arts conceive them".

The project disposes of a government grant (1997) from the Ministry of Education, basically 12,5 MSEK, out of which 8 MSEK are set aside for projects, and 4,5 MSEK for administration, information and evaluation. Another 2 MSEK for project work has been added from the foundation Framtidens kultur and the Millennium Committee of the Swedish government.

SKIFTEN is chaired by the Board of K3 and run by a small staff headed by project manager Carl Henrik Svenstedt, artistic counsellor for the area. The project is supposed to shift into a new concept - "e-MAGINEERING" - after 5 years.

K3 is an area based on the concept of joining arts, design and communication into "A Digital Bauhaus for the Twentyfirst Century". SKIFTEN's mission would then be to establish working relationships with art projects in the Øresund region.

SKIFTEN has three components: practical and economical cooperation with regional art projects (about 50 up to date), the SHIFT public lecture series, and the 3RD CULTURE CAFÉ. The lectures wish to pinpoint underlying changes in the arts, and in society. Lecturers called upon have been internationally renowned scholars like Bruno Latour or John Thackara, or artists like Peter Greenaway and Celia Pearce. The series will establish the academic lecture in an earlier non-university city. The cafés do the same in a very informal way.

It is also the aim of SKIFTEN, as well as for the whole University of Malmö, to establish a "street college" feeling different from the honorable neighbour, University of Lund, 340 years of age, 30 000 students... A college, then, where research and education become a living part of the surrounding society, the rough and tough former industrial city of Malmö with its great influx of people from all over the world; one third of the population stems from other countries than Sweden.

SKIFTEN would then be another way of creating dialogues between art, design and technology, between cultural institutions and free groups. As an appendix to this introduction, we offer you an extensive list of project collaborations, lecturers and coffee-shop speakers. More extensive information is given, updated and linked, on our site: www.skiften.com

You are more than welcome to come and see us, personally here in Malmö, or virtually over the Net! We would also be happy to receive propositions for lectures and new project cooperations.

Carl Henrik Svenstedt
Project manager, SKIFTEN-K3

By kind permission of the Swedish Lomographic Society

By kind permission of the Swedish Lomographic Society

Ögonblicket-Ögonblicket, Elle-Mie Ejdrup Hansens installation var en del av den ståtliga invigningen av Malmö högskola arrangerad av Skiften

Foto: Katarina Björk

"om jeg kunne skabe en cirkel eller en ufolignende form, en aura der svæver eller løfter sig op over universitetets område, en ide om et fænomen" Elle-Mie Ejrup-Hansen om sin intention med installationen.

Foto: Katarina Björk

RENT PRAKTISKT

Skiften är ett samarbetsprojekt mellan området för Konst, kultur och kommunikation (K3) vid Malmö högskola och konstnärliga verksamheter i Öresundsregionen, med ett grundanslag från utbildningsdepartementet 1997. Temat sattes till:

"förändringar i tiden, människors upplevelser av dem och konstens förmåga att bearbeta och återge dem"

Beslut om samarbetsprojekt bereds av projektledaren (Carl Henrik Svenstedt) och hans team (Anders Emilson, Jonas Michanek) och föreläggs områdesstyrelsen för K3 som fattar beslutet. Tidsramen för projektet sattes till 5 år. Det kommer att avvecklas under 2001 då också erfarenheterna av arbetet fasas in i utbildningsprojektet "E-maginer - experiment i konst och teknik" som samordnas med området för Teknik och samhälle, TS.

Rent praktiskt har Skiften fungerat som en uppsamlingsfälla för grupper av professionella, kulturinstitutioner och fria konstnärer från regionen har kunnat vända sig för samarbete kring egna projekt. Skiften har dessutom initierat projekt eller bidragit till utformningar som överensstämmer med K3:s målsättning att vara "ett digitalt Bauhaus för det tjugoförsta århundradet": Konst - Teknik - Samhälle.

En grundförutsättning för samarbetsprojekten är att elever, lärare och forskare vid skolan konkret och kreativt deltagit i verken, efter avstämning med undervisningens mål. En andra grundförutsättning är att projekten innehåller moment (konstnärliga, tekniska eller kommunikativa) som kan bidra till skiften i eller landvinningar för konstområdet. Skiften har slutligen velat garantera att det konstnärliga innehållet i samarbetet håller lika hög höjd som andra målsättningar, tekniska eller pedagogiska.

Grundanslaget 1977 var 12.5 mkr, varav 8 mkr avsattes till projekten och 4.5 mkr till uppbyggnad, administration, information, drift och utvärdering. Anslaget har successivt byggts på med medel från Stiftelsen framtidens kultur (1.5 mkr) och den statliga Millenniumkommittén (1.75 mkr). De hittills sammanlagt 49 projekten har erhållit samarbetsbelopp varierende från 10 000 kr till 500 000 tkr. Skiftesbeloppet är som regel en mindre del av totalfinansieringen och kan såväl bidra till att projekt kan sättas igång som att de slutfinansieras. Fullständig projekt- och verksamhetsförteckning lämnas sist i den här skriften. Där finns också länkar till respektive hemsida.

Skiften har nära samarbete med den forskning som bedrivs inom Interaktiva institutet och med de konstnärer som arbetar i IASPIS-studion vid K3, det statliga programmet för internationellt konstnärutbyte. Framst har det gällt utvecklingen av digitala och interaktiva konstformer där utbildningarna i Interaktionsteknologi, Materiell och virtuell design, Kreativ producent, Medie- och kommunikationsvetenskap, Kommunikationsdesign och Journalistik i digitala media haft företräde. Samarbetet med utbildningen i Scen- och teaterteknik har varit avgörande för genomförandet av flera projekt.

De offentliga Skiftesföreläsningarna, The Shift Lectures, har givit en teoretisk och kunskapsmässig bakgrund till förändringar i tiden. Skifteskaféerna, Tredje kulturens kafé, har haft samma målsättning inom en mer informell ram. Båda initiativen har bidragit till att göra högskolan känd i sin egen stad.

Men det är inte bara organisatoriskt man ska närma sig Skiften. Det praktiskt-konstnärliga planet kan berätta mera. Här följer några konkreta exempel på hur Skiften förhåller sig till sin omgivning, i projekt, undervisning, föreläsningar och träffar. Den här skriften blir ett collage av Skiftens verksamheter. En ansats och en avstämning. Några skarpa nodpunkter i ett diffust nätverk.

INNEHÅLL

FÖRESATSER Sid 5

ANKARPLATSEN: REGIONEN OCH SAMHÄLLET Sid 6

ANKARPLATSEN I REGIONEN

Malmö – stadsplanering, Höga hus och höga ribbor

SAMHÄLLET'S ANKARPLATS: DEN TREDJE UPPGIFTEN

Patafysik i den digitala eran: Tredje kulturens kafé

Det otåligt uthålliga: musikdramatik i Skiftens regi för barn

DEN KONTEXTUELLA GRUNDEN:

TIDSÅLDERN, KULTURARVET OCH DESS BERÄTTELSE Sid 12

TIDSÅLDERN OCH KULTURARVET

Filmens död och övermodets tid: en skiftesföreläsning av och med Peter Greenaway

...OCH DESS BERÄTTELSE

Tekniken och berättelsen: ett Skiftesprojekt ur en elevs synvinkel

DEN NYA SPELPLATSEN: TEJNIKEN OCH KONSTEN Sid 18

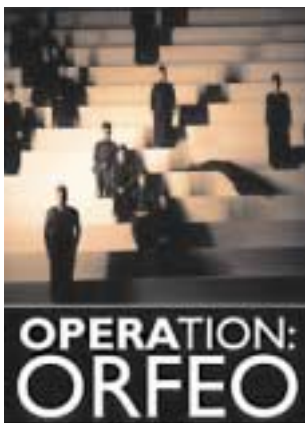
TEJNIKEN'S KONSTNÄRLIGA SAMSPEL

– DET LEKFULLA PÅHITTET DO-BE-DJ

En drömlig kölvattens berättelse - ett high tech-projekt för ny konst

"Vad som krävs i utvecklingen av IT-samhällets estetik är en skandinavisk design som förenar ett demokratiperspektiv med betoning på öppen dialog och aktivt brukardeltagande med produktion av meningsfulla, intressanta, funktionella och kanske också vackra och roliga vardagsvaror och arbetsmiljöer för de många människorna -- ett digitalt Bauhaus för det tjugoförsta århundradet."

(Ur *IT-samhällets estetik - ett digitalt Bauhaus för det tjugoförsta århundradet*, manifest författat av Pelle Ehn)

"Vem kan ensidigt fördöma akademiska projekt som erbjuder såväl studenter som allmänheten att ta del av ett högtintressant konstnärligt gästspel?" (Kvällsposten om Hotel Pro Formas världsberömda operainstallation Operation Orfeo 1998.)

FÖRESATSER

Skiftesprojektet strävar efter att tillföra kulturen en ny dimension. Att utveckla och undersöka det problematiska äktenskapet mellan människa, konst, samhälle och modern kommunikationsteknik.

De enskilda projekten ska använda nya tekniska möjligheter och konstnärliga redskap för att skapa dialoger på nya spelplatser; i såväl virtuella som verkliga rum. Projektets udd är att tillföra förnyande moment för konst och kommunikation samt att **bidra till ett 'skifte'** i form eller innehåll, teknik eller publikkontakt.

Redan på tjugotalet såg den Weimarbaserade Bauhausgruppen utmaningen i **samgåendet mellan teknik och konst**. "Teknik och konst - en ny enhet." proklamerades högt och tydligt. Det vill säga: målet var att förena mjuk och hård kunskap - konst, humanism, teknik och naturvetenskap - för att skapa ett bättre samhälle.

K3s "manifest", utarbetat av Pelle Ehn, har velat formulera "ett digitalt Bauhaus för det tjugoförsta århundradet". Det strävar efter att uppmuntra ny teknik, men med ett kritiskt och kreativt förhållningssätt. K3 har velat framhäva *gruppens* förmåga att skapa gemensamma referensramar utanför ämnesgränser, fakulteter och polariseringar. En annan viktig dimension för Bauhaus var den demokratiska. Att varje individ skulle vara **aktiv och delaktig** i utvecklingen på lika villkor. För K3s del handlar det demokratiska i stort om att brukaren ska vara aktiv i processen. Att alla ska kunna ta del av den nya tekniken.

Det är mitt emellan föreställningsvärld och förverkligande som Skiften vill verka, i K3s anda. Mitt inuti idén om hur omvärlden är beskaffad vill Skiften slå ned, både i dagens och dåtidens konst. I det nedslaget ska konsten vara spegeln av tidsflödet, föreställningsvärlden och det verkliga. Det handlar om att nagla fast var man tror sig finnas på kartan och i den sociala geografien nu, då och sedan. Både de små bäckarna och de stora floderna; de små ansatserna och de stora tidsperspektiven. Det handlar också om att förstå potentialen i nya medier.

Resultatet blir inte ett totalkonstverk utan ett lapptäcke av separata initiativ. En kulturell karta med latituder och longituder uppbyggda av projekt.

Kanske kan man helt enkelt inte sätta fingret på vad Skiften har gjort. Ett femtiotal projekt, ett pärlband av föreläsningar, seminarier, workshops och diskussionskaféer. Man greppar bara latituderna. Den diskreta mångfalden av initiativ som slussats genom organisationen: Teater, film, konstutställningar, installationer och musik. (I slutet av skriften finns en fullständig förteckning över alla Skiftesprojekt, föreläsningar och kaféer).

Jacques Werup Framtid

Inte heller det förflutna
består utan att förändras.
Vi minns inte att vi skall
dö på nytt, och bygga
vad vi ännu inte kan
erinra oss. Det var en dröm,
främmande och mäktig -
vi tillerkänner den nutid,
och den existerar på nytt:
så som fröet skall minnas oss.

Henrik Nordbrandt

I.
Med ét blomstrer alt
og enhver er alene
i sin besøgstid.
[...]

II.
Jag gidder icke.
Ikke et år til. Gerne
hundrede forår.

Dikterna hämtade ur CD-boken
Framtidsminder Framtidsminnen.

"Förr i tiden var det lätt att planera
städer. Man visste vad som behövdes.
Framtiden kunde hittas på och ritas upp.
En underbar tid för stadsplanerare och
arkitekter.

Nu är framtidsbilderna osäkra. Inte nöd-
vändigtvis dystra - men just osäkra. Vi
vet inte hur det är."

(Ur symposiet **Urbanismen som pro-
jekts informationsblad**)

ANKARPLATSEN: REGIONEN OCH SAMHÄLLET

Mitt i den mångfald där Skiften rör sig finns dock strukturer: latituder och longituder. Skiftesprojektet kan sägas ha tre nodpunkter: ankarplatsen, den kontextuella grunden och de konstnärliga pålarna. Lättast börjar man i ankarplatserna: i regionen och samhället.

ANKARPLATSEN I REGIONEN

Vad Skiften de facto innebär för regionen är inte lätt att exakt peka på. Det man lätt kan konstatera är att, precis som högskolan behöver ett kringliggande kulturliv för dialog och för att kunna erbjuda studenterna på t.ex. Scen- och teaterutbildningen praktik och jobb, behöver det omkringliggande samhället den intellektuella stimulans som högskolan kan ge via föreläsningar och seminarier. Det går också att konstatera att Skiften har vitaliserat Malmö med omnejd som kulturregion och så att säga byggt broar mellan svenskt och danskt kulturliv med en akademisk-kulturell intention.

Rent konkret har man kunnat ta del av nättidningen reflex, ett digitalt nöjesmagasin för Malmö, www.reflex.nu. Ett andra exempel är nätkatalogen över skånska filmarbetare i Film i Skånes regi för att främja nya initiativ och kontakter (www.sfan.nu). Skiften har varit involverad i flera av Bienalen Kulturbro 2000 projekt i år, bland annat Malmö Konsthalls stora Peter Greenaway utställning *Flying over water* och Hotel Pro Formas *Jesus_C._Odd_Size* i tjugofyra samtidigt, delvis virtuella Jesusscener.

Ytterligare ett stort regionalt initiativ i Skiftens och Millenniekommitteens regi var *Framtidsminnen – poeternas natt, profeternas natt* där fjorton poeter på båda sidor sundet siade om tusenårsskiftet i direktsänd dansk och svensk Radio P1 från Salongerna på Hipp i Malmö och Huset i Köpenhamn. Här lyckades man blanda poesins många olika röster. Såväl hiphoparen M C Clemens som Malmöligan, Pia Tafdrup, Jaques Werup och poetryslam-mästaren Bob Hansson deltog.

Malmö – stadsplanering, Höga hus och höga ribbor

Malmö är en stad där en rad grandiosa projekt optimistiskt pingpongstudsat i luften de senaste åren. Det är de stora visionerna, de stora husen och de stora planerna som gäller i brons skugga. Med vägar, tunnlar och nya urbana områden vill man skapa nya mallar för Malmös förändring - från nedlagd industristad till något nytt.

Staden och stadsplaneringen sätter ribban för framtiden, men hur högt kan vi egentligen hoppa? Vilken hoppeteknik är att föredra? Och hur planerar man för en stad i det tjugoförsta århundradet?

Jesper Meijling är arkitekt, radioproducent och gästredaktör för ett nummer av arkitekturtidningen *Mama* (Nr 23, maj 1999) där Malmö och Öresund stod i fokus. Där skissades en bild av utvecklingen upp av olika medarbetare. Skepticismen inför att Malmö helt naturligt kommer bli en tillväxtregion med hjälp av bron tycks de ha gemensamt. "*Vägen från Öresundsbron korsar ingenting, och har inga övertygande poler att spännas mellan. Den börjar i en nedförsbacke och slutar varsomhelst i Sverige. Eller Norge.*" skriver Jesper Meijling själv i artikeln *Öresundstron tar form*.

Projektet **gränsstad frontiercitys** olika komponenter:

1) Temanummer av tidskriften *Mama* (no 23 maj 99) om Malmö och stadsplanering.

2) Ett symposium om Den nya urbanismen. Deltagare:

•*Sir Peter Hall* (professor i stadsplanering vid University College London): Innovative cities - det nya seklets överlevare.

•*Franco Bianchini* (direktör för European Cultural Planning Unit vid De Montford University University Leicester): cultural planning - kreativitet som välfärdsfaktor.

•*Helga Fassbinder* (professor i stadsplanering vid Technische Universität Hamburg och Technische Universität Eindhoven) : strategic planning - en pånyttfödelse av det politiska livet.

3) Dynamo Malmö - studio för design- och arkitektstuderande. (I workshopen deltog studenter från LTHs arkitektutbildning, Alnarps landskapsarkitekturutbildning samt från K3s Kreativ producentutbildning.) Ansvarig var Jesper Meijling tillsammans med Anders Johansson.

Jesper Meijlings påstående kan verka lätt deprimerande för en svensk skattebetalare. Men poängen är inte misslyckandet utan nödvändigheten i att diskutera vad som är essentiellt för en stad som vill skapa dynamisk tillväxt: hur och var den kommer till stånd.

- *Den övergripande idén med symposiet [Urbanismen som projekt] var att skapa en mer integrerad syn på stadsplanering och staden, sammanfattar Jesper Meijling de föreläsningar, det symposium och de workshops Skiften ekonomiskt och organisatoriskt stödde. Ett initiativ med ögonen öppna för internationella frågor väl förankrat i regionen.*

- *Vi ville också väcka ett intresse för den här typen av frågor. Tanken med workshoparna var att själva arbetet skulle vara utvecklande för skolan och studenterna. Men resultatet var ganska direkt riktat till Stadsbyggnadskontoret.*

Även om Jesper Meijling inte tror att Stadsbyggnadskontoret helt kan anamma idéerna som framkom under workshoparna och seminarierna, har de kanske börjat fundera mer i de banorna.

I hans ögon ska stadsplanering ses som en möjlighet till kommunikation: ett tillfälle att diskutera stadens möjligheter. Stadsplanering bör alltså vara en kontinuerlig diskussion kring hur man gör en stad mer attraktiv och kring hur man underlättar för ny utveckling genom mer öppna lösningar. Ett sätt kan till exempel vara kulturlivets möjligheter att skapa en bättre potential för både ekonomisk och social utveckling. Eller med andra ord: en bättre och mer dynamisk stad.

- *Arkitektur är något som kan sägas tillhöra nittonhundratalet, hävdar Jesper Meijling. Med arkitektur uttömmar man något. Man löser en uppgift inom givna förutsättningar. Tidigare har det handlat om klara, avgränsade politiska situationer som kunnat omformas i projekt. Idag är det inte så längre.*

Arkitektur är ett redskap i diskussionen om hur idéerna realiserar. Målet är att få det samhälleliga nätet att fungera utan avgränsingar, via kommunikation och samarbete mellan alla enskilda vardagliga aktörer som verkar i staden: såväl arkitekter och sociologer som kulturarbetare, ideella sammanslutningar och näringsidkare. Det samarbetet får etiketten 'urbanism' i Jesper Meijlings mun. - *Staden är en samlad miljö där man inte bör skilja så hårt på stadsbyggnadsfrågor, näringslivsfrågor och kulturfrågor som man gör i dag.*

Dock är han inte helt positiv till Malmös situation av idag.

- *Som det är nu är Malmö ganska ointressant för duktiga människor att flytta till eftersom det missköts så vad gäller politikernas strategiska planering; vilka kvaliteter som behövs i stan, säger han i en saklig ton. De nödvändiga kvaliteterna i Jesper Meijlings ögon: ett attraktivt kulturliv, intellektuell kapacitet och en socialt innovativ miljö. Att man, istället för att fatta beslut med en traditionell, konfliktstyrd höger-vänsterskalpolitik, fattar de 'tung' besluten genom konsensus – genom ett samarbete som åtnjuter alla berörda parter förtroende.*

Man ska lägga ribban högt alltså, vilket nödvändigtvis inte är synonymt med att bygga skyskrapar.

SAMHÄLLETS ANKARPLATS: DEN TREDJE UPPGIFTEN

Idag är en av de stora utmaningarna för kulturlivet att finna det gemensamma rum och språk där den nya tekniken kan möta konstnären, och där det skapade verket samtidigt möter en publik. Där vill Skiftesprojektet ankra. Det är också där "den tredje uppgiften" kommer in i bilden. Det innebär att man från akademiskt håll måste sträva efter att nå ut till det omkringliggande samhället och näringslivet.

Här hamnar vi mitt i C P Snows begrepp 'den tredje kulturen', som vill upphäva dikotomierna naturvetenskapliga/tekniska och det estetiska/konstnärliga. Han kritiserade humanismens tolkningsföreträdare som de sanna intellektuella framför naturvetarna, med sin bok *The two cultures* från 1959 och propagerade för en samverkan dem emellan.

Chris Hales konstverk är en del av *Electrohype 2000* - en utställning om konst i den digitala sfären.

John Brockman använde sig av samma begrepp på nittioalet för att hävda det motsatta i boken *The Third Culture: Beyond The Scientific Revolution*. Han anser att de traditionella intellektuella inte ens är en mellanhand mellan vetenskapsmän och allmänhet längre. I hans ögon har endast naturvetenskapen blivit vår tids stora berättelse.

En tredje person som diskuterat begreppet 'den tredje kulturen' är Wired-redaktören Kevin Kelly som ser datorn, den nya tekniken och datanorden som förkroppsligande av den tredje kulturen; som bryggan mellan teknik och konst (främst i en artikel i *Science* 1998).

Många har sagt mycket. Vad man lätt kan konstatera är problemet kvarstår: vi måste fortfarande lära oss att se både till det tekniska och till det konstnärliga, bortom ämnesbegränsningar, för att kunna skapa en bättre helhetsbild och bättre lösningar i samhället i allmänhet.

I förlängningen är detta en demokratifråga; Skiften är tänkt att handla lika mycket om att uppnå konstnärlig kvalitet som att få nya impulser och information; att nå ut till alla.

Idén om att överbrygga skillnader mellan de olika vetenskapliga disciplinerna har varit ledstjärnan för Skiftens särskilda diskussionsforum Tredje kulturens kafé. Avsikten med kafét har varit att diskutera samtidsproblem ur både filosofisk, vetenskaplig, konstnärlig och etisk synvinkel i en lite mer avslappnad miljö. Förbilden har varit det parisiska Café Philo' där deltagarna ska vara aktiva genom att ställa frågor och delta i debatten. På så sätt har K3s diskussioner kunnat spridas till en intresserad allmänhet i Malmö. Och finns det något bättre sätt för Malmö Högskola och Skiften att uppfylla den tredje uppgiften; att nå ut till samhället än genom avslappnat kafésorl?

Patafysik i den digitala eran - tredje kulturens kafé

Synen på författare har skiftat genom århundradena. Ibland har författaren innehaft gudomlig inspiration, och ibland endast rätt att verkställa tekniska idéer. Det Tredje kulturens kafé som utspelades på La Couronne med författaren Claes Hylinger och forskaren Åsa Harvard i huvudrollerna handlade om författaren som underordnad den imaginära och den potentiella litteraturen. Inte gudomlig, kanske galen.

Foto: Katarina Björk

	1	2	3
1 position			
2 position			
3 position			
1 nombre	1	2	3
2 rôle			
3 fonction			
3 MURS			
3 SCS			
3 époque			
3 lieu			
3 style			

La vie la mode de l'emploi

Georges Perec skissar sina OuLiPo metoder i boken *La vie la mode de l'emploi*

Patafysik är påhittat av den absurda teaterns fader Alfred Jarry i Paris och kan kategoriseras som "de imaginära lösningarnas vetenskap". Eller "det som följer efter metafysiken" Det vill säga: den befinner sig mitt emellan livskonst och kvasivetenskap. I nr 8/2000 av Ordfront beskriver Claes Hylinger den efterlängtade återföreningen av Patafysiska Kollegiet: En lös samling människor som levde vidare i Kung Ubus, Boris Vians, Marcel Duchamps, Raymond Queneaus och Eugène Ionescos surrealistiska tecken och som vill hylla det skenbart oväsentliga. Kanske kan han komma åt den icke-existerande pudelns kärna lättare än andra.

Patafysiken, i den mån den kan förstås, handlar om att ta låtsasvärldar, påhitt och fantasier på allvar för att skapa nya litterära idéer. På samma sätt är OuLiPos gränsöverskridande. OuLiPo: Arbetsstugan för potentiell litteratur (=Ouvroir de littérature potentielle) uppfanns samtidigt som de första datorerna under tidigt sextiotal. - *De experimenterade med olika sätt att skapa litteratur av begränsningar och skapade på så sätt nya kreativa lösningar*, minns Åsa Harvard från kafét.

En OuLiPoliansk författare ska konstruera en labyrinth av lingvistiska begränsningar för att sedan försöka övervinna den och därmed uppfinna nya potentiella grepp för litteraturen. På så sätt hittar man den potentiellt existerande litteraturen genom att begränsa sig inom nästan matematiska modeller. T.ex. är Italo Calvins *Om en vinternatt en resande* en oulipoliansk skapelse där berättelsen befinner sig i en berättelse som befinner sig i en berättelse.

- *Jag gick på en multimediekurs redan 1984 på St Denis i Paris. Det var tidigt och det fanns inte så många datorer*, berättar Åsa Harvard. Datorerna var få men de OuLiPolianska metoderna var desto fler. För Åsa Harvard är OuLiPo ett nytt sätt att berätta i digitala medier.

Innan Tredje kulturens kafé arbetade Åsa Harvard som frilansande illustratör och lärare i interaktiva medier på Konstfack i Stockholm. Efteråt blev hon anställd på Interaktiva Institutet inom ett forskningsprojekt för interaktiva leksaker och berättande. Just nu provar hon ut ett slags interaktiva OuLiPo-leksaksfigurer, som pratar låtsasspråk i bestämda formationer, på dagisbarn. Att döma av det något slitna intryck figurerna gör verkar de ha varit populära på dagiset.

- *Tredje kulturens kafé var en trevlig blandning av kafésorl och styrd diskussion med både bilder, samtal och högläsning på La Couronne i Malmö. Alla tänkte på sitt och på samma sak samtidigt*, minns Åsa Harvard.

Det otåligt uthålliga: musikdramatik i skiftens regi för barn
Otålig. Uthållig. Otålig. Uthållig.

Säg det fortare.

Snart blir de samma ord, fast betydelsen är helt annorlunda.

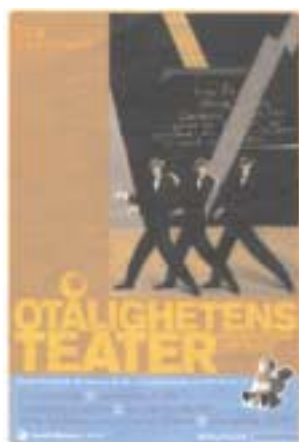
När jag träffar Maria Sundqvist, regissören för Otålighetens Teater trampar jag rakt i fällan. Direkt. Jag frågar henne om relationen mellan Uthållighetens teater och Otålighetens orkester. Ja, fast det skulle vara tvärtom. Klangen av uthållig som också blir till otålig i munnen. Ord

Foto: Anders Mattsson

I Otålighetens teater blandas många nya musikdramatiska moment med gamla. Här dansas det med eld.

Otålighetens teater bestod av tre föreställningar av ord/musik/bild-konstverk för barn och unga på lilla scenen Verksta'n på Malmö Musikteater: *Ursonaten* av Kurt Schwitters. *Nattvandrararen* av Arnold Schoenberg samt *Men kråkan svart som bläck* om Gösta Adrian-Nilsson (GAN). Konstnärlig ledare, regissör och librettist Maria Sundqvist samt Anders Granström. I arbetet deltog studenter från Scen- och teaterutbildningen som åskådare. I slutet videodokumenterades också föreställningen.

staplas på ord, och belyser vad det är Maria Sundqvist egentligen vill hålla på med: att undersöka mötet mellan ord, ton och bild.

Uthållighetens orkester, är hennes tio år gamla experimentverkstad för evenemang av enstaka karaktär. Fast improvisationsövningar är det inte. Snarare resultatet av långa arbetsprocesser utan pressen från ett bestämt premiärdatum.

- Eftersom jag är operalibrettist är jag plågsamt medveten om kampen mellan ord och ton. Hur en bra melodi kan köra över en text, eller vice versa. Den yttersta konsekvensen av det arbetet blev ett stycke som heter Ursonaten, berättar Maria Sundqvist snabbt, klangfyllt och intensivt.

Mitt i det arbetet blev Maria Sundqvist tillfrågad av Malmö Musikteaters Lars Rudolfsson om hon inte ville bygga upp en barn- och ungdomsscen och på så sätt fortsätta med sitt arbete.

- Min tanke med Otålighetens teater var att skapa nya former och nya perspektiv. Inte en formmässigt traditionell sago-opera. En del av fördomarna mot opera är att den inte är i kontakt med tiden och publiken. Små barns bild av opera är att det är en fet tant som står och skriker från scenen. Och det odlas litegrann av de tre feta tenorerna som är ute och vrålar: Pavarotti och gänget.

Och så måste det inte vara, i alla fall inte i Maria Sundqvists universum. Hon vill blanda in andra element som inte tillhör klassisk musikdramatik: trollkonst och akrobatik till exempel. Och hon vill ha tid att varsamt producera och efterproducera sitt arbete. Att ta del av publikreaktioner för att förstå vad som egentligen nådde ut till publiken poängterar hon som viktigt.

- Men det är inte med de undersökande saker jag stoppar i potten som jag kommunicerar med barnen och publiken. Det är något som vi inblandade tycker om att prata om, förklarar Maria Sundqvist också. Hon är inte naiv i sitt konstutövande.

Det som kom att bli Otålighetens teater var tre olika stycken med den främsta gemensamma nämnaren att de var verk av (eller om) unga, oetablerade människor. *Ursonaten* var den första delen baserad på Kurt Schwitters dadaistiska collageteknik. Det andra stycket var *Nattvandrararen* av Arnold Schoenberg. Ett triangeldrama mellan de humoristiska Commedia dell' arte figurerna Harlequin och Colombine samt den sorgligare Pierrot Lunaire. Här engagerades en jonglör och akrobat som ett nytt grepp och man använde sig av talsång översatt med Postis-diktspråk för att driva handlingen framåt i detta moderna Commedia dell' arte skådespel.

Men kråkan svart som bläck var det sista stycket i triologin. Det blev en opera utan riktiga ord men med ett musikaliserat språk som handlade om Gösta-Adrian Nilsson (den kända konstnären GAN). Mest handlade det om en pojke som drömmer om att måla som ingen annan gjort, och när han blir stor gör han det.

-För mig är idén om att göra en tavla eller ett musikstycke som att kunna trola fram något ur ingenting, berättar Maria Sundqvist vidare. Så trollkarlen i Men kråkan svart som bläck är symbolen för att man kan längta efter och sträva efter något som inte finns.

- Det finns en fördom bland vuxna att opera och klassisk teater är tråkigt för barn. Därför måste man först förklara för - och övertyga - de vuxna att det inte är tråkigt via förbesök, rundvandringar och samtal efteråt, berättar Maria Sundqvist som också är utbildad dramapedagog. För att skapa barnuppsättningar måste man hitta kanalerna. Dels måste barnen nås genom de vuxna; genom (för)skola och familj. Dessutom måste man hitta subventionssystemen för att täcka biljettintäkterna. Det är inget som går runt av sig självt.

Foto: Anders Mattsson

Musik, teater, saga och fiktion i Otålighetens teater.

Samarbetet mellan Malmö Musikteater och Skiften blev en möjlighet att komma igång att spela för barn och ungdomar igen. Efter uppsättningen på Malmö Musikteaters lilla scen Verksta'n har *Men kråkan svart som blåck* turnerat i Sverige. Utifrån experimentet har Maria Sundqvist nu fått möjlighet att gå vidare i större skala med *Porträtt*, en ny "ung opera" i anslutning till Kulturbro 2000.

Den nyanlagda Boråsbanan breder ut sig i första delen av Jan Lindqvists film om åren 1859-1879. Här byggs dåtidens, det kommande industrisamhällets, monumentala kommunikationsnät.

"Tiden är en dröm är en omtumlande upplevelse, lika vacker som säregen. [...] Om han [Jan Lindqvist] ges tillfälle att färdigställa det fram till våra dagar kommer det att få en lyskraft som vida överstiger det mesta av svensk historisk forskning."

(Henrik Berggren, DN 15.10.99)

Postiljoner. Östra Härad, Småland på 1860-talet - ett av femhundraårens fotografier *Tiden är en dröm* presenterar.

DEN KONTEXTUELLA GRUNDEN:

TIDSÅLDERN, KULTURARVET OCH DESS BERÄTTELSE

Skiftesprojektet har haft många fasetter, precis som den verklighet man velat blanda sig i. Förankrat i region och samhälle måste man också se till kontexten för Skiften: tidsåldern, kulturarvet och dess berättelser. Lättast är kanske att börja, inte med tidens begynnelse men likväl med själva tiden.

TIDSÅLDERN OCH KULTURARVET

*Beskriv nutidens Sverige på 200 ord.
Var kortfattad, koncis och sann.*

*Är du färdig?
Jag säger inte att du har fel,
men du kommer heller aldrig ha helt rätt.*

Skildringen av såväl något samtida som dåtida är alltid tidstypisk. Men vad är det typiska? Vilket perspektiv är det rätta? Vem minns det gamla i det nya? Vem minns tiden som gått? Eller för den delen: hur ser tiden som gått ut? Tiden fortsätter att välla in

Skiften vill, skildra skiftet i epoker nu som då: vad som händer efter folkhemmet och vad som händer när ångmaskinen kom till Sverige. Vad som händer till vardags och vad som händer till fest. Med en begränsad budget och framför allt en begränsad tidshorisont kan anspråken verka övermäktiga, men nedslagen i tidens egen historia har varit flera.

Jan Lindqvists film *Tiden är en Dröm* är ett exempel på anknytning till gamla tider. Det är de gulnade fotografiernas historia om hur man lade järnvägsräls från Fattigsverige och in i uppfinningarnas tidevarv. En *Svart på vitt deluxe*.

Ett annorlunda tidsperspektiv och Skiftesprojekt är filmen *Ljusår*. Där skildrar Mikael Kristersson, mest känd för den prisbelönta dokumentären *Falkens öga*, ljusets växlingar över sitt köksland under ett års tid.

Kanske kan det tidstypiska delvis jämföras med kulturarvet, med den gemensamma väv av samhällsstrukturer, litteratur, myter och föreställningar som passerar revy, transformeras och försvinner ur bild allteftersom tiden går.

Ett sätt att skildra kulturen var sex symposier under Skiftens beskydd som arrangerades i anslutning till Malmö Dramatiska Teaters föreställning *Folkhemsnatten* skriven av Ulf Peter Hallberg. Här diskuterades kulturteori, politisk retorik, det kollektiva minnet samt den postmoderna sexualiteten och identiteten med diverse kända ansikten som t.ex. Kurt Johansson, Germund Hesslow och Gabriella Håkansson.

Filmens död och övermodets tid: en skiftesföreläsning av och om Peter Greenaway
En man som sällan ser begränsningar är Peter Greenaway – filmare, målare och gud i sitt eget universum. Han höll *Shift Lecture #22* med 'Filmen som utställning och utställning som film' som tema.

Den första skiftesföreläsningen ägde rum en måndag i början av april 1998. Sedan dess har Skiften tillsammans med ett antal olika samarbetspartners arrangerat en öppen föreläsning i månaden under det gemensamma temat "Kvalificerade samtal om tid, konst & kommunikation." Målet är dels att fokusera på olika djupgående förändringar i konst och samhälle, och dels att skapa dialog och utbyte mellan högskola, kulturinstitutioner och allmänheten. Med andra ord: att fullfölja idén om den tredje uppgiften. (En fullständig lista över alla föreläsningar finns i slutet av denna skrift.)

Peter Greenaway målar parallella universum och visioner på Skiftesföreläsning # 22.

"En av de mest genomarbetade utställningar som Malmö Konsthall haft över huvudtaget: en totalupplevelse utöver det vanliga."

(Jelena Zetterström i Sydsvenskan 17.09.00.)

"Oavsett vad man tycker om installationen 'Flying over water' [...] så går man inte oberörd ut bland Magistratsparkens höstlöv."

(Fredrik Gertten i Arbetet 17.09.00)

- *Filmen dog slutgiltigt den 31 september 1983 när fjärrkontrollen kom in i våra liv*, säger Peter Greenaway övertygat från talarstolen på Malmö Högskola. *Då försvann möjligheten att fjättra åskådaren vid ett scenario. Och så dog Fassbinder i den vevan också.*

Filmen är ett omöjligt och misslyckat medium i Peter Greenaways ögon. Det är för sent, säger han, att göra något åt det eländet. Fast innan var det inte mycket bevänt med filmen heller.

- *Vi har sett 105 år av illustrerad text hittills. Eller, ja just det: Ingmar Bergman. 105 år av illustrerad text och inspelad teater kan vi säga då.*

Den tjuogoandra Skiftesföreläsningen gick sålunda i övermodets och Peter Greenaways tecken. Han är mest känd som symbolspackad filmare med verk som *Tecknarens kontrakt*, *Kocken*, *tjuven*, *hans fru och hennes älskare*, *The Pillow book* och den senaste *8 och en halv kvinna*. Dock är han även utbildad målare och installationskonstnär. I Sverige befinner han sig i början av september 2000 för att inviga sin mastodontutställning kring Ikarosmyten *Flying over water* på Malmö Konsthall. Ett stort, överväldigande projekt som ska skapa film utformad som en utställning - en del av Kulturbroprojektet.

Om man kan kategorisera en utseendemässigt ganska distingerad herre som 'kaxig' är det just vad Peter Greenaway är: kaxig. Ingen kompromiss, han är här för att provocera och för att på något diffust sätt skriva åskådarna på näsan.

- *Jag vill bjuda er på allt. Alla vinklar, alla möjliga scenarios*, säger Peter Greenaway nöjt. *Alla tidsramar – era och mina samtidigt. Och det kan man bara göra med en film utformad som en utställning, inte vice versa. Annars måste regissören eller åskådaren välja. Nu ska allt finnas där. Alla tagningar som inte når oss. Alla variationerna på ett tema. Helst vill Peter Greenaway inte begränsa sig till några ramar alls.*

Flying over water tillhandahåller olika scenarios, platser, atmosfärer, skådespelare och stilar för att åskådarna ska kunna välja en Ikarosfigur eller med vilket sorts plask han föll i vattnet.

Peter Greenaway pratar fort fort och fansen skrattar, men mannen i grå mustasch nickar till. Samtidigt kan man undra: är det inte därför man går på bio? För att slippa få alla valmöjligheter i världen. För att få en avgränsad fiktiv intrig och för att någon ska få saker sagda som går att omtolka.

Men Peter Greenaway spelar i en annan liga än bara att vara en traditionell filmmakare. Han har andra mål med öppna ramar och avancerad symbolik med färger, siffror, symboler och bokstäver i James Joyces och Borges anda. Han älskar de möjligheter den nya teknologin ger oss med ickelinjärt berättande och animerade filmer. För som hans valspråk från Picassos mun lyder: Jag målar inte vad jag ser. Jag målar vad jag tänker.

- *Varför stannar vi kvar i filmens mörka rum när vi inte är nattdjur?* utropar han vid något tillfälle under föreläsningen. Han vill fråsa åskådarna. Få dem att komma ut i ljuset och in i den nya tekniken.

"Allt är otroligt välgjort och elegant exponerat."
Jelena Zetterström i Sydsvenskan om Peter Greenaways utställning på Konsthallen. 17.09.00.

Mannen med mustaschen vaknar till när Peter Greenaway säger att han ville bli provocerad av publiken. Peter Greenaway är en man som inte kan ignoreras i längden - även om provokationerna lyser med sin frånvaro från beundrarna som sitter med beundran och skratt i halsen. De är redan frälsta, både av tekniken och av Peter Greenaway.

Nästa projekt är något han kallar *The Tulse Luper Suitcase*. Det ska bestå av flera filmer, en DVD, en cd-rom, tre böcker och massor massor mer varianter. Alla tänkbara varianter ska göra det möjligt för oss att själva välja hur vi vill se berättelserna i de 92 olika resväskorna som själva intrigen består av.

Peter Greenaway målar upp stora visioner. Gigantiska projekt, och själv vet jag fortfarande inte om han är allvarlig eller om han (över)driver med publiken. Han är så stor, blickar så högt. Det är inte bara Ikaros som flyger. Tittar Peter Greenaway ned ser han hustaken.

- *Många tycker jag är elitistisk och arrogant, men jag tycker att det mest arroganta tänkbara är människor som tror att de kan säga något till alla med sin konst*, hojtar han till mot slutet. Det är ett konstnärligt och teknologiskt överflöd Peter Greenaway vill ge i sitt övermod. Hans visioner och energi är överväldigande. Det är övermodigt – men fantastiskt.

...OCH DESS BERÄTTELSER

Peter Greenaway vill berätta allt. Samtidigt. Skiftens anspråk är mer modesta: att värna om det få lyssnar till, som den direktsända poesistaffetten *Framtidsminnen* gjorde genom att värna om den lite undanskuffade konstarten poesi. Eller låta det oberättade berätta sina historier, som symposiet *In need of the other identity*, samarrangerat med den danska utställningssatsningen *Ekbatana?* initierat av IMAGES OF THE WORLD och Nikolaj, Centret för samtidskonst i Köpenhamn.

Utifrån muslimska exilkonstnärers perspektiv grep man tag i Västerlandets och Orientens förståelse av varandra, och därmed också av sig själva. Orienten är den andra: den barbariska och äventyrliga i de flestas ögon. Men Orienten är inte bara där borta, utan också här: i Vellinge och Rosengård. Och finns överhuvudtaget Orienten eller är det något vi hittat på för att kunna särskilja oss själva, som Edward Said hävdade?

Det är inte bara segraren som skriver historien, minnet måste också få säga sitt. Men vem diskuterar vad det är vi borde minnas? Vilka berättelser är sanna framöver? Vilka sanningar minns vi i morgon? Vilka berättelser kommer vi berätta i morgon?

Henning Mankell hävdade inför det av Skiften arrangerade avslutande Millenniesymposiet att man blir en människa framför allt genom berättandet. Att vi istället för att vara bara Homo Sapiens: den visa människan, också är Homo Narrans: den berättande, kommunicerande och lyssnande människan.

Två tusen och en natt - att storma himlen - Henning Mankells dialogdrama om oron inför "den virtuella framtiden" - var en uppsättning i Black Box på K3. Utvecklad i samarbete med Pelle Ehn m fl. och i textbearbetning av Eyvind Andersen, Ane Skak och Camilla Grunnet. I anslutning till avslutningen på Mil-lenniekommitténs arbete arrangerades också *Symposium 2000 \ den berättande människan*. Här hölls seminarier kring det förlutna som berättelse, konstnärernas berättelser och de andras berättelser. Medverkade gjorde bland andra Sven-Eric Liedman, professor i idéhistoria, Göteborgs Universitet; Elisabeth Wennberg, konstnär, filmare; Christina Claesson, författare samt Görel Byström Janarv, journalist och filmare.

Tekniken och berättelsen:
ett skiftesprojekt ur en elevs synvinkel

"...ingen vet vem som skapade berättelserna. Men människan är ett berättande djur. I vind och vatten, i sand och som inskriptioner i den rätta sandstenen har vi förblivit människor. Sagorna och myten är vår egentliga själ."
(ur *Två tusen och en natt*)

I pjäsen *Två tusen och en natt* som sattes upp på Malmö Högskola våren 2000 möts tre människor: en datanörd, en filosof och en ingenjör, mellan liv och tid i en gammal ubåtshall. De är ditbjudna av ett datasystem som löpt amok och tror alla tre att de är på väg till olika konferenser om Den nya visionen, respektive Livets mening eller The Perception and knowledge in an era of emptiness.

- *Det var en bra iscensättning av pjäsen, berättar producenten och före detta K3-eleven Jenny Andersson. Jag är en stor beundrare av Jesper Kongshaugs ljus i kombination med Signe Kroghs scenografi. Det var enkelt och fantastiskt, även om jag kände en frustration över att datanörden aldrig fick smäcka någon på fingarna. Hon [datanörden alltså] är framgångsrik och far och flyger, men hon har inget känsloliv. Det är vad hennes karaktär går ut på och det kändes reaktionärt. Det Henning Mankell vill få sagt är att vi har förlorat den berättande traditionen, men det finns nya sätt att berätta på, och det är lite det hon står för - fast det är förringat i pjäsen. Det blev en ganska märklig situation, eftersom den sattes upp på Malmö Högskolas scen där de flesta är unga datanördar som berättar på nya sätt.*

Jenny Andersson har tvefärgat hår, strosar energiskt och ganska bestämt omkring i Teater Terriers repetitionslokal. Hon är nyutexaminerad från den första kullen av studenter från Scen- och teaterteknologiutbildningen, och har fått tillsvidareanställning som producent av den nya fria teatergruppen Teater Terrier med gamla Teaterhögskoleelever. Här, vid Möllan i Malmö, står de i full färd att renovera för att köra igång på allvar. Och det här är redan Jenny Anderssons andra producentjobb efter utbildningen: i somras var det Maxim Gorkijs *Sommargäster* i Yngsjö som gällde.

- *Det är klart att det var stort med Mankellprojektet, det var på riktigt för första gången. Professionella skådespelare, regissör, scenograf och ljussättare. Jag ville visa dem att jag kunde vara professionell trots att jag var student. Producenten Eva Lotta Sönnerrup och jag gjorde klart att det var en läroprocess och inte något vi kunde. Det hade de overseende med, tycker jag. De flesta var vana pedagoger och om det var något fel talade de om det på ett trevligt sätt.*

- *Jag ville bli producent och gick utbildningen på grund av det, fortsätter Jenny Andersson. Det finns få producenter med teknisk kompetens och den tekniska biten är stor eftersom mycket pengar försvinner där. Vet man inte vad det handlar om blir man lätt lite lurad om man har en administrativ/ekonomisk utbildning.*

Syftet med Scen- och teaterteknologiutbildningen är att utbilda tekniker med förståelse för de konstnärliga processerna. De ska vara delaktiga i de kreativa momenten och inte bara vara hantlangare som hänger lampor där andra pekar att de ska vara.

Jenny Andersson fick ta hand om många administrativa bitar från löneutbetalningar till brandsäkerhet. Tryggheten i att göra det inom skolans ramar var ett stöd. - *Allt gick genom en ekonom som hade kontroll på alla siffror, och gick något fel var min handledare alltid på mobiltelefons avstånd.*

Jenny Andersson jämför sitt yrke med en udda perversion ingen annan förstår sig på. - *Folk påpekar ofta att det är konstigt att jag vill vara producent. "Vad vill du göra egentligen?" säger de. Men för mig är det ett drömyrke. Jag är ett kontrollfreak. Jag vill organisera och ha kontroll, och som producent knyter man samman allt,* säger Jenny Andersson i den halvt renoverade replokalen.

Det finns så många berättelser att ta sig igenom. Hur Jenny Andersson hamnade som producent på Ängelholmsgatan. Hur Guldlock duperas av björnarna. Hur livet leker i Markaryd. Hur Mästerkatten skaffade sig sina stövlar.

Men det är bara en bråkdel av berättandet. För berättande är inte bara ord på papper. Det är kommunikationen, det digitala, icke-linjära samspelade berättandet där betraktaren också är medskapare.

Hotel Pro Forma: *Jesus_C._Odd_Size*

"Folj Kirsten Delholm og hendes tro disciple i Malmö. For enden eller begyndelsen ef deen betagende vandring 'jesus_c._odd_size' venter det gudomelige lys. Intet mindre."
(Lise Garsdal i Politiken 16.09.00)

Därför skulle man, istället för att läsa till exempel Hans och Greta, kunna uppleva den visuella ljus- och ljudmässiga berättelsen om Jesus i nutid som Hotel Pro Formas 24 simultana scener *Jesus_C._Odd_Size* erbjudit i anslutning till Kulturbron. Där var Jesus inte längre en superstjärna, snarare en konstig sort och en felaktig storlek medan vi kanoniserar oss själva på websidor. Föreställningen var ett skådespel, en performance, en installation, en projektion, en film och finns via Internet. Med andra ord: en upplevelse bestående av lite mindre hybris än Peter Greenaways.

"We are, each of us in our own way, an odd size. Is there room for us, we ask with the Book in one hand and our heart in the other, and while the devil bites at our necks we hang out our hats to dry on the brief hook of a lifetime, thinking in the hurry of the moment that this is really the tickling barb of a lifestyle."(Från *Jesus_C._Odd_Size*-programmet.)

"Livsstilens kittlande skägg" vill kanske berätta nya historier och på nya sätt. Skapa upplevelser i tittaren och bjuda till dans i fiktionen eller historien. Analogt eller digitalt.

Den kaliforniska idén om 'digital storytelling' är ett annat nytt sätt att berätta. Den bygger på att förmedla ett personligt och engagerat berättande via digitala bilder. Ett Skiftesprojekt som berörde digital storytelling var EXITs sommarfestival i Kivik där MAH-elever deltog i en performancefestival, ett seminarium och en workshop med de stora namnen inom digital storytelling representerade. Här handlade

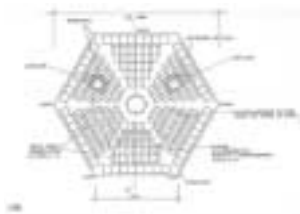
Digitalt historieberättande handlar om att ta tillvara på den egna historien via klipp, videofilmer, fotografier och ljud. www.digitalbridge.nu är den ideella förening och webbsida som vill skapa ett svenskt Digitalt Klubbhus i sällvägorna av Skiftesprojektet 'Min digitala självgeografi', en workshop som realiserades i samarbete med Center for Digital Storytelling, Inkonst och Interaktiva Institutet och som nu samarbetar med Møllevängsgruppen.

"Som ett IT-folklivsarkiv. Så ungefär, fungerar 'digital storytelling' (digital berättarkonst). I USA har det mer eller mindre blivit en folkrörelse. I Malmö pågår just nu den första svenska kursen." (Claes Fürstenberg, Sydsvenskan 06.04.00.)

det till exempel också om att skapa känslomässigt engagerade data-spel. Att skapa ett lekfullt drama istället för en Rambo-actionrulle. Att skapa mening av fantasin med ny teknik.

Sedan dess har idéerna utvecklats till ett annat projekt kallat *Min digitala självgeografi* där olika människor från olika sociala kontexter och av olika åldrar får tillfälle att berätta personligt och digitalt baserade berättelser.

Do Be DJ ska inspirera till musikskapande och till att koppla samman musik, dans och rörelse på en lekplats med tema musik. Den består av 29 rörelsestyrd ljudbankar med diverse ljudeffekter som går att stanna och stoppa.

Do-Be-DJ är en interaktiv musikinstallation i den Malmöitiska Augustenborgsskolans nya lekplats initerad av projektledaren Anders Petter Andersson, doktorand på Narrativitet och Kommunikation studion vid Interactive Institute; musikerna Jens Lindgård, Petter Lindgård och Sven Andersson på Tambourine Studios; landskapsarkitekter från Svenska Landskap och Mellanrum samt studenter på Malmö högskolas magisterutbildning i interaktionsdesign. Projektet är finansierat av forskningsmedel från Interaktiva Institutet och stiftelsen Framtidens Kultur.

Device H - en klätterställning för interaktiva experiment. Konceptet skapat av studenter på K3.

DEN NYA SPELPLATSEN - TEKNIKEN OCH KONSTEN

De nya kombinationerna av teknik och konst kan sägas vara Skiftens konstnärliga grundpilar. Ord som virtuell och interaktiv är nyckelbegrepp i detta sammanhang. Idag handlar det allt som oftast om den egna identiteten i allt fler sammanhang. Om att individen själv ska definiera sin samtid, sin värld och sin vardag. Därför blir behovet av att skapa IT-produkter där individen själv kan placera sig i bild, agera efter egna preferenser och ha en dialog med texten stort. Men hur skapar man den möteplats Skiften vill uppnå mitt emellan konst och teknik?

Svaret är: på alla tänkbara sätt.

TEKNIKENS KONSTNÄRLIGA SAMSPEL – DET LEKFULLA PÅHITTET DO-BE-DJ

Jag kliver på Gröna linjen i Malmö. Elbussen ser ut som ett av kringturstågen man kör omkring med på Skansen och turen går till det ekologiska bostadsområdet Augustenborg i en gammal problemförort. -*Ska du till invigningen av musikparken?* säger konduktören (gröna linjen har nämligen en sådan) på jovialisk skånska. Då börjar det bli bråttom om du ska hinna. - *Jo. Jag vet*, svarar jag lite skamsat och känner mig som om jag fått en oväntad åthutning i all välmening. Turen tar mig till invigningen av Do-Be-DJ: en interaktiv installation och leksak. Inte alltför sent, trots allt.

Pop-pojkarna från Tambourine Studios står i ett hörn av parken, smått malplacerade. "Vad gör vi på saftkalas?" säger deras avvaktande hållning. Dagstidningsfotografierna exponerar klass 5Cs små rituella danser på de plattor Do-Be-DJ består av. Halva klassen frissviskar, den andra stampar koncentrerat. Musikläraren dirigerar diskret men bestämt uppvisningen av de 29 olika sensorer 5C skapar musik med.

Här ska man göra (Do) och vara (Be) en DJ genom att trampa på rörelsestyrd sensorer som ligger i marken. Genom att trampa på plattorna kan man alltså komponera musik med loopande ljud och 'beats'. Jazz, cymbaler, trumpet. Det blir kakafoni och ljuv musik samtidigt. High tech och mellanstadie-lunchrast i ett.

Vi behärskar inte tekniken, inte helt och hållet. Eller rättare sagt: vi kanske behärskar den, men vi mästrar den inte. Vi vet inte vad den ger oss, bara vad vi måste vara kapabla att ta del av. Vem skapar konst i de digitala världarna till exempel? Vem samordnar estetik och teknik ute i den geografiska och virtuella rymden? Och den interaktiva, virtuella dimensionen, vad innebär den *egentligen*?

interager|a -ade v. **inter|aktion** (o'n):
-en, -er, s. växelspel, samspel i umgänge
interaktiv adj., databeh. som rör samspel mellan människa och dator.

[---]

virtuell (-ell') -t adj.; v. *bild* skenbar; antagen; v-t *minne* skenbart minne i dator
(Ur: Svenska Akademiens ordlista över svenska språket.)

Det står att läsa i SAOL att interaktion är ett samspel mellan teknik och människa. Och det virtuella är det skenbara, det verkliga på låtsas.

"ett storstilat projekt"
(Danjel Andersson, DN 19.09.00)

"The Wake är ett ypperligt exempel på hur man kan tillämpa nya strategier för ett fortsatt experimenterande på konstens område."
(Clemens Altgård i Sydsvenskan 17.09.00.)

Bild från filmen The Wake

Det är svårt att förstå i teorin. Fast Do-Be-DJ verkar vara ett exempel på sådana samspel. Och K3s förstudie till Device H, "en interaktiv klät-terställning" initierad av arkitekten och konstnären Pawel Szychalski verkar också vara ett antaget samspel. Det är en Törnrosaaktig skulptur som befinner sig mellan vaka och sömn beroende på hur man pratar med den. Ett annat är Jan Cardells Rytmbilträdd - en spelande skulptur där man ges möjlighet att välja melodin genom att gå in på hemsidan.

Ett stort tekniskt samarbete Skiften stödjer är *Electrohype 2000*, den första festivalen för, utställningen om, konferensen med och workshopen med skandinavisk databaserad bildkonst. *Electrohype 2000* vill diskutera fusionen mellan konst och teknik: hur tekniken blir konstens vän. Eller hur tekniken blir till din vän i drömmen du kanske drömde igår.

En drömlig kölvattens berättelse - ett high tech-projekt för ny konst

1939 var inte bara året då Hitler gick in i Polen, utan också det år då världsutställningen i Queens, New York invigdes under parollen "Vi bygger morgondagens värld." Samtidigt satt James Joyce och filade på ett nytt språk i sitt litterära universum Finnegans Wake.

James Joyce är inte känd som anspråkslös och lågmäld. Snarare är han känd för sina storslagna visioner; för att ha försökt täcka in hela universum och lite till i romanform. (Det är inte för intet han är Peter Greenaways idol). Allkonsten, symboliken, antiken - den som söker kan finna i Joyces verk.

Michael Kvium och Christian Lemmerz är två konstnärer från Danmark som arbetat med Finnegans Wake, inte för att filmatisera boken, men för att använda sig av detta komplexa språklandskap som inspiration och bas för att skapa egna bilder. Det har blivit till en åtta timmar lång stumfilm. "The films is imagined as a tapestry and a feverish dream, a film wanting to invent its own images, its own grammar, its own world", som konstnärerna själva beskriver det.

Den femtonde september 2000 var premiärdatumet för installationsversionen av filmen i Malmö med tio DJs ledda av Dror Feiler och organiserat av K3-studenter. I Malmö har även den interaktiva websidan utformats. - *Vår enda förhållningsorder var att skapa en virtuell dröm på nätet*, säger Kristoffer Gansing, studerande vid Kreativ producentutbildningen på MAH och delansvarig för The Wake Interactive.

Tillsammans med Elisabeth M Nilsson från samma utbildning och "teknik-trollkarlen" David J Cuartielles har han nu skapat portalen The Wake Dream. Det är ett interaktivt drömmens universum där både slump och sannolikhet styr. Där The Wake Messenger sänder dig meddelanden och The Dream Sharer delar dina - och andras - drömmar med dig. Ett samspel mellan James Joyce, datorn, användaren, slumpen och drömmarna.

- *Länge sedan jag såg den där*, säger Elisabeth Nilsson med glad förvåning och ett stänk kärlek om en stönande kvinna vi möter när vi klickar oss genom sidan. Hon vill se det som en växande, oändlig historia; ett nytt

sätt att skapa film där människor bidrar med egna sekvenser, berättelser och betydelser. Ett modernt sorts flöde av det undermedvetna i enlighet med Joyces tradition. - *Sekvenserna länkas samman, och mina tankar skapar en bild av vad jag ser. Genom det är jag också medskapare av verket*, hävdar hon.

Det blir som en sammansmältning av video, ljud, spel och digital dröm. En historia utan slut och utan återvändo. En digital, unik berättelse. Portalen ser själv till, via en slumpgenerator, att du inte kan återupprepa ordningen på dina associationer. Precis som i en dröm kan användaren inte backa och börja om. Men helt slumpmässigt är det dock inte, vissa rutter i de tematiska kategorierna och sekvenserna är mer sannolika än andra.

- *Vissa sekvenser är enkla att ta sig igenom, andra är svåra. De svåra sekvenserna blir som ett dataspel där vissa kommer att knäcka koden, medan andra kommer att ge upp och klicka sig bakåt.*

Själva kallar de sig inte NetArt-konstnärer, men likväl är sidan en sorts installationskonst på nätet. - *Om man bara gör det klickbart är det inte konst, även om konst på nätet är accepterat av den traditionella konstvärlden idag, fortsätter Kristoffer Gansing. För att det ska vara konst måste det finnas diskussion och åskådare. En konstvärld och en kritiker som interagerar med konstverket. Och det är målsättningen med experimentet i Kristoffer Gansings ögon: samspel.*

Portalen blir ytterligare ett led i förändringen och vidarekapandet som Michael Kvium och Christian Lemmerz påbörjat. Den blir till en sorts visklek där innehållet förändras utan att nödvändigtvis förvanskas. - *Det här är inte Finnegans Wake, det är bara inspirerat av filmen The Wake som är inspirerad av James Joyces bok.*

En suggestiv bild från filmen och hemsidan till *The Wake*.

Och precis som världsutställningen i Queens bygger *The Wake*-experimentet drömmar om morgondagens värld - fast drömmarna är aldrig de samma. De slumpas ut av en dator, ses av en användare och spinner en ny liten ordning.

Man kan kanske till och med kalla det en OuLiPo-metod. Allt flyter samman och isär. Spretar. Blir ett och allt. Teknik, kultur, konst och kommunikation. Ett samspel, en berättelse, en labyrinth. Frågorna blir fler och inte färre. Grunden, ankarplatsen och den nya spelplatsen i Skiftens regi tar form för att sedan ta till helt andra andra former. Inget förblir det samma. Inget förblir evigt ordnat.

- Det gäller att gripa sig verket an, som sagt. Om och om igen.

SKIFTESPROJEKTEN 1998 - 2000

De första projektet för Skiftens del blev att bidra till invigningen av Malmö Högskola. Det skedde med ljuskonstnären Elle-Mie Ejdrup Hansens laserskulptur *Ögonblicket*, *Ögonblicken* kring Kockumskranen samt Kaospiloternas *Electronic Funhouse*, en interaktiv installation på Malmö Musikteater bestående av levande statyer, dansörer med partiturskrivande rörelsestyrda sensorer samt prova på stationer. Framförallt ägde evenemanget *Päriskåpet* rum i ubåtshallen vid högskolan där DJ-kollektivet Lucky People Center var huvudattraktionen bland andra installationer och tretusen nya dansande studenter.

ALFABETISK SAMMANSTÄLLNING AV SKIFTENS PROJEKT
AEON - Svensk premiär för finalen i den Londonbaserade dansgruppen Wayne McGregor & The Random Dance Companys nyskapande "virtuella" danstrilogi, med utdrag också ur Millenarium och Sulphur-16. I samarbete med Malmö Musikteater och Skånes Dansteater. www.malmomusikteater.se

BLACK BOX - Byggnationen av ljus- och läktarkonstruktioner till K3:s experimentteater Svarta Lådan. www.kk.mah.se

BORGES OCH VI - Ett seminarium för att fira 100-årsminnet av Jorge Borges födelse, den diktare som kanske främst av alla försett cybermytologin med myter, gåtor och ordlekar. I samarbete med Malmö Poesidagar. www.poesidagar.nu

DANSEBROEN - Experiment med "virtuell scenografi" kring ett verk av koreografen Karin Elver från Det Kongelige Teater i Köpenhamn och professionella dansare. I samarbete med Malamute. www.malamute.se

DEN NYA URBANISMEN/DYNAMO MALMÖ - Internationellt symposium och workshop för design- och arkitekturstuderande kring urbanistisk utveckling och staden Malmö. www.bahnhof.se/~vroup/frontiercity/

DEVICE-H - Förstudie till en eftertänksam skulptur, "en interaktiv klätterställning", initierad av arkitekten och konstnären Pawel Szychalski och utvecklad av studenter vid K3. I samarbete med Interaktiva Institutet. www.deviceh.com

DIAKRONI-2 - En trettio timmar lång ljudkarta och musikinstallation av den i Berlin verksamme svenske kompositören Stefan Levin. I samarbete med Galleri 21 och i samband med en workshop på Malmö Högskola. <http://come.to/galleri21/>

DIGITAL STORYTELLING - Workshop, föreläsningar och seminarium kring digitala berättarformer under ledning av "digital storytellers" från den kaliforniska gruppen med samma namn (bland andra Nina Mullen, Joe Lambert, Peter Negrini och Dana Atchley). I samarbete med sommar- och performance-festivalen Exit och Center for Digital Storytelling. www.exit99.to

DO-BE-DJ - Interaktiv musikinstallation i Augustenborgsparken i Malmö av Anders-Petter Andersson och Tambourine Studios. I samarbete med Malmö Kommun, Stiftelsen Framtidens kultur, studenter från Malmö högskolas magisterutbildning i Interaktionsdesign och Landskapsarkitekter från Svenska Landskap och Mellanrum. http://www.kk.mah.se/staff/Anders-Petter.Andersson/aie_mpp.html

DÅLIGA MÄNNISKOR - Foyer- och piazza-utställning till Mikael Wiehes och Philip Zandéns musikal efter Mary Anderssons roman om flickorna på Strumpen under 40-talet. I samarbete med Malmö Musikteater och Malmö Museum. www.museer.malmo.se

ELECTROHYPE 2000 - En festival, en utställning, en serie seminarier och en serie workshops för att belysa olika aspekter av den digitalt baserade konsten i Skandinavien. I samarbete med Digitala bildverkstan i Skåne. www.electrohype.org

ELECTRONIC FUN-HOUSE - Interaktiv installation i Malmö Musikteaters foyer i anslutning till invigningen av Malmö högskola; i samarbete med Kaospiloterna, Aarhus m fl. www.malmomusikteater.se

EX-2000 ("Typ: Svensk") - Ungdomsredaktionen vid SVT-Syds (tidigare Sefyr) formellt nyskapande serie om "svenskens självsyn" och den svenska folksjälens med utgångspunkt i olika känslotillstånd i varje halvtimmeprogram. Delvis i samarbete med studenter från Materiell och virtuell design samt Scen- och teaterteknologi på Malmö Högskola. www.svt.se/malmo

FIRE IN THE WATER - Scen- och teaterteknisk mäsas på K3 och vid Beijerskajen med demonstrationer av teaterteknologiska effekter i hamnbassängen (laser, rörligt ljus, ljud- och rökeffekter). I samarbete med Scen- och teaterteknologiutbildningen. <http://www.kk.mah.se/students/st98/teatermassa/index.html>

FLYING OVER WATER - Konstnären och filmaren Peter Greenaways totalinstallation om Ikarosmyten, världens första flygkatastrof, i och kring Malmö Konsthall. En lokal vidareutveckling av Fundació Joan Mirós utställning i Barcelona 1997. I samarbete med Konsthallen och i samband med en Skiftesföreläsning av Peter Greenaway. www.konsthall.malmo.se/template.pl?id=535

FOLKHEMSFÖRELÄSNINGARNA - Offentlig seminariereserie i Hipps Spegelsal kring de frågeställningar om folhemsepoken som väckts av Malmö Dramatiska Teaters produktion Folkhemsnatten. Med utgångspunkt inte minst i den s.k. 'folkhemsfilmerna' diskuterades kulturhistoria, politisk retorik, sexualitet, det kollektiva och individuella minnet och den personliga identiteten. Samarrangerat med Malmö Dramatiska Teater. <http://www.malmo-dramatiska-teater.se/>

FRAMTIDSMINNEN-FREMTIDSMINDER - "Poeternas natt, profeternas natt" - direktsänd poesi-stafett över Sundet med 15 danska och svenska diktare. I samarbete med Sveriges Radio P1 Kultur,

Danmarks Radio P1 Kultur, samt internetradion Framtidsminnen.Nu.
www.framtidsminnen.nu

IMAGINE! - Fem Art & Technology produktioner visade under Electrohype 2000 utställningen i Malmö. (Jan Cardells Rytmbilträäd, Annette Sandegård och Björn Johnssons Interaktiva biktstol, The Wake Interactive samt Karl Dunérs mfl Sällskap K3). Samproducerade med utbildningsprogrammet e-magineering, K3.

IN NEED OF THE OTHER IDENTITY - Seminarium på K3 med utgångspunkt i den samtida konst som utvecklas av islamiska konstnärer i exil i USA, Frankrike, England och Skandivien. Här diskuterades frågor som kretsar kring identitet och representation. I samarbete med Nikolaj Utställningsbyggning och Danska utvecklingsministeriet The Danish Centre for Culture and Development. <http://www.skiften.com/information/islamiskkonst.html>

INTERAKTIV BIKTSTOL - En av de 24 stationerna utförd för Hotel Proformas föreställning Jesus_C._Odd_Size av Annette Sandegård och Björn Johansson som examensarbete vid Interaktionsdesign vid K3. I samarbete med Interaktiva Institutet. <http://stud.kk.mah.se/users/id98ansa/>

JESUS_C._ODD_SIZE - En föreställning av Hotel Pro Forma med 24 simultanscener ur Jesu virtuella återkomst så som den spelas upp av vår tids "heliga dārar", på K3 och i Biblioteket vid Beijerskajen. I samarbete med Stiftelsen Kulturbro 2000. www.hotelproforma.dk

KLINGANDE SKULPTUR - Malmö Akademiska körs icketraditionella konsert och upplevelsebaserade föreställning. Kopplat till Jan Cardells Rytmbilträäd och ett Electrohype 2000 seminarium. I samarbete med Malmö Högskolas Musikutskott. www.student.mah.se

KONST PÅ NÄTET - Skånes Konstförenings experiment att förlägga den klassiska höstutställningen till cyberrymden.
www.skaneskonst.m.se

LA RADIO 94,5 FM - Nya Skånska Teaterns projekt: en interaktiv improvisationsföreställning som parallellt växer fram i samarbete med publiken, på scenen, över lokalradion och på Internet.
www.nyaskanskateatern.se

LJUSÅR - Naturfilmaren Mikael Kristerssons skildring av Falsterboljusets växlingar över en trädgård och dess invånare under ett årsvarv. I samarbete med Pica Pica Film och Framtidens kultur. www.filminstitutet.se

MEDIEKATALOG SKÅNE - Medverkan i upprättandet av en nätbaserad katalog över produktionsbolg samt film- och mediaarbetare i regionen. I samarbete med Film i Skåne, Filmcentum Syd m fl
www.sfan.nu

MIN DIGITALA SJÄLVGEOGRAFI - Ett projekt som utforskar potentialen hos de nya digitala medierna för att skapa bärkraftiga sociala gemenskaper, med det personliga historieberättandet i centrum. Målet: att skapa första sk Digitala klubbhusen utanför USA, i Malmö. I samarbete med Stiftelsen Framtidens kultur <http://storycenter.org/storyplace.html>

OPERATION ORFEO - Hotel Pro Formas och regissören Kristen Delholms nyskapande färg- och ljussprakande operainstallation; i samarbete med Malmö Musikteater, Nordiska forskarskolan och Stiftelsen Framtidens kultur. www.hotelproforma.dk

OTÅLIGHETENS TEATER - Modernismens genombrottsmän i fyra korta musikteaterstycken för barn och unga i regi av Maria Sundqvist; i samarbete med Malmö Musikteater och Stiftelsen Framtidens kultur. www.malmomusikteater.se

POETRY GRAND SLAM - En poetisk spoken word-landskamp mellan Sverige och Danmark på Kajplats 305. Deltagare var bland andra Bob Hansson, Lena Månsdotter, HT Olsen och Adam Orewes. I samarbete med Internationella Poesidagarna, Kvällsposten och Malmö Högskola. www.poesidagarna.nu

PÄRISKÅPET - En installation och ett DJ-evenemang i ubåtshallen under invigningen av MAH. Med bland andra DJ-kollektivet Lucky People Centre och i samarbete med de danska kaospiloterna. www.kaospilot.dk

REFLEX - Utvecklingsarbetet av Malmös unga nätproducerande kultur- och nöjestidning; i samarbete med Stiftelsen Framtidens kultur. www.reflex.nu

RYTMOBILTRÄDET - Jan Cardells interaktiva musikskulptur i form av ett spelande träd utanför entrén till K3, Beijerskajen 8. www.rytmobile.com

SHOOT - Festival för konstnärsproducerad film och video i anslutning till en workshop, "Videorama", av den österrikiske konstnären Oliver Hangl. I samarbete med Shootfestivalen. www.shoot.nu

STUDENTRADIO.FM - Uppbyggnaden av en nätbaserad studentradio på Malmö Högskola. www.studentradio.fm

SYMPOSIUM 2000 - Millenniekommitténs avslutningsseminarium kring "Den berättande människan". En framtidsdiskussion kring berättelsen och historien med Christina Claesson, Elisabeth Wennberg, Görel Byström Janarv, Agneta Fagerström-Olsson, Sven-Eric Liedman m fl. I samarbete med Millenniekommittén. www.kk.mah.se/2000ochennatt

TEATER PÅ GATAN - Gästspel under Malmöfestivalen av en polsk experimentell teatertrupp. I samarbete med Malmöfestivalen. www.malmo.se

TEATER VIIRUS - En variant av Peter Greenaways Kocken, tjuven, hans fru och hennes älskare skapad av en finsk experimentell teatergrupp under kulturfestivalen Ocean-One i Malmö. I samarbete med Kulturföreningen Ocean och Kultur Malmö. www.malmo.se

TIDEN ÄR EN DRÖM - Guldbaggebelönat filmprojekt av Jan Lindqvist om det industriella Sveriges framväxt med utgångspunkt i tidiga svartvita fotografier. I samproduktion med Studio Ladan, Svenska filminstitutet, kulturdepartementets Sekelprojekt, Högskolan för Foto och film i Göteborg m.fl. www.filminstitutet.se

TVÅTUSEN OCH EN NATT - att storma himlen - Uppsättning i Black Box på K3, av Henning Mankells dialogdrama om oron inför "den virtuella framtiden", utvecklad i samarbete med Pelle Ehn m fl. och i textbearbetning av Eyvind Andersen i vanliga fall verksam på Teaterhögskolan i Aarhus, samt dramaturgerna Ane Skak och Camilla Grunnet. www.kk.mah.se/2000ochennatt

UTAN TITEL - Lena Josefssons dansexperiment med nordiska och afrikanska uttryck, ljudande scenografier och transparent dekor. I samarbete med Skånes Dansteater i The Black Box. www.skandesdansteater.se/utantitel.html

THE WAKE - Multimediprojekt av Christian Lemmerz och Michael Kvium inspirerad av James Joyce's Finnegans Wake. En elektronisk installation med en åtta timmars stumfilm ackompanjerad av 12 discjockeys "från skymning till gryning", i samarbete med Stiftelsen Kulturbro 2000, Dansk Filminstitut, Dino Raymond Hansen, m fl. www.wake.dk

THE WAKE INTERACTIVE - En interaktiv dröm baserad på The Wake (se ovan) och skapad av kreativa producenter vid Malmö Högskola. www.wake.dk/interactive

WHY ONE IMAGE IS NOT ALWAYS THE SAME - En installation baserad på citat och slumpmässigt genererade bilder av "Sveriges förste datakonstnär" Sture Johannesson. I samarbete med Galleri Pineapple i Malmö. www.thepineapple.cc

ÖGONBLICKET - ÖGONBLICKEN Elle-Mie Ejdrup Hansens laser-skulptur från Kockumskranen i anslutning till högskoleinvigningen i Malmö. I samarbete med Technisound. www.cyber4all.com/between/index.html

SKIFTESFÖRELÄSNINGARNA 1998-2000 – EN SERIE
KVALIFICERADE SAMTAL OM TID, KONST OCH KOMMUNIKATION

Skiftesföreläsningarna har pågått sedan april 1998. De är öppna för alla intresserade och förlagda till någon av stadens kulturinstitutioner (Biblioteket, Biografen Spegeln, Börshuset, Hipp). På så sätt vill högskolan skapa ett utbyte och dialog med kulturinstitutionerna och dess publik.

#1 Celia Pearce: A guided tour in cyberspace

Den virtuella speldrottningen från LA föreläste om sin virtuella filosofi 'socialkapitalism'. Celia Pearce förspåkte en social kritisk medvetenhet hos såväl företag som konsumenter i arbetet med digitala spel.

#2 Karen Blincoe och Mervyn Kurlansky: Från grafisk design till "visuell kommunikation"

Designerparet Blincoe och Kurlansky förespråkade att den nutida 3D och 4D designen ska kallas visuell kommunikation. Blincoe var med och förnyade Danmarks Designskole i Köpenhamn och omarbetade grundligt dess Institut for visuel kommunikation. Hennes make Mervyn Kurlansky startade upp det legendariska Pentagram i London 1972.

#3 Uffe Elbæk: Kaospiloten som framtidens multikapabla producent

Grundaren av och rektorn för Kaospilotskolan i Århus föreläste om sin akademiska learning-by-doing-utbildning.

#4 Gunvor Nelson: Red Shift

Den experimentella dokumentärfilmaren Gunvor Nelson, tidigare verksam vid San Francisco Art Institute, visade filmer och föreläste om sin ljud- och bildcollagekonst. I samarbete med kulturföreningen Ocean.

#5 François Scali: Scales

Arkitekten och konstnären François Scali, mest känd för det nedräknande millennieuret "Genitron" utanför Centre Pompidou som han gjorde inom konstnärskollektivet Nemo, berättade om hur man skapar konceptuell arkitektur, det vill säga hur man gör idéer till monument.

#6 Eric Zimmerman: Speldesignern som auteur

Chefen för produktutveckling vid Flat Inc. i New York föreläste om hur man skapar en mer komplex och berättande speldesign.

#7 Sven-Eric Liedman: Upplysningsprojektet

Professorn i Idé- och lärsdomshistoria vid Göteborgs universitet föreläste om modernitetens idéhistoria med utgångspunkt i sin egen bok I skuggan av framtiden: Modernitetens idéhistoria.

#8 Sverker Sörlin: Jordan och vårt öde

Professorn i Miljöhistoria vid Institutionen för Idéhistoria vid Umeå universitet och författaren till boken Jordan en ö föreläste om den föränderliga "globala miljöhistorien". (<http://www.umu.se/envhist/>)

#9 Murray Schafer: *Changing Soundscapes*

Murray Schafer, lärjunge till mediafilosofen Marshall McLuhan och pionjär inom konstarten "soundscaping" föreläste om sina teorier.

#10 Maja Hagerman: *År 1000*

Vetenskapsjournalisten och författaren Maja Hagerman berättade om det förra tusenårsskiftet med utgångspunkt i sin bok Spåren av kungens män - Om när Sverige blev ett kristet rike i skiftet mellan vikingatid och medeltid.

#11 Richard Raskin: *Story design in the short fiction film.*

Richard Raskin, fil dr, konstnär, filmskapare och lärare i videoproduktion vid Århus universitet, föreläste om sin modell för att analysera kortfilm. I samarbete med Triangelfilm, Film i Skåne och Dramatiska institutets kursverksamhet.

#12 Geert Lovink: *New Media and the dramatic changes of the public sphere*

Den holländske mediateoretikern och författaren Geert Lovink drev tesen att den traditionella intellektuella författaren är överspelad och ersatt av den virtuellt intellektuelle. I samarbete med Inkonst, Mix musik café och Folkuniversitetet.

#13 Bruno Latour: *Paris, Invisible City*

Den franska sociologen Bruno Latour från den tekniska högskolan École des Menes i Paris föreläste om komplexiteten och komplikationerna med teknologins utveckling. Föredraget utgick från hans nyligen utkomna bok Paris ville invisible.

#14 John Thackara: *Connectivity and Sustainability - The design agenda*

John Thackara, direktör för Netherlands Design Institute, föreläste om kopplingen mellan design, informationsteknologi och ekologi.

#15 Lasse Dencik: *Digitala diasporor och globala ghetton*

Lasse Dencik, professor i socialpsykologi vid Roskilde Universitetscenter, föreläste om den IT-baserade kulturen som ett orienteringsredskap och som hjälpmedel att konstruera en identitet.

#16 Igor Novikov: *Can we change the past?*

Den ryska astrofysikerprofessorn Igor Novikov, verksam vid Theoretical Astrophysics Center i Köpenhamn, berättade om den teoretiska möjligheten att gå in i och ändra tidsförlopp med utgångspunkt i sin bok The river of time. I samarbete med Malmö Stadsbibliotek.

#17 John Maddox: *What remains to be discovered*

Fysikern Sir John Maddox var fram till 1995 redaktör för tidskriften Nature och har en stor inblick i det naturvetenskapliga fältet. Föreläsningen var kopplad till hans bok What remains to be discovered.

#18 Lars Ilshammar & Ola Larsmo: *De moderna förr och nu - om Internet, samhället och yttrandefriheten*

Föreläsningen skedde i anslutning till Ilshammars och Larsmos debatt-

bok net.wars och handlade om offentlighet och öppenhet på Internet. Föreläsningen arrangerades i samarbete med Yala Yala.

#19 Richard Barbrook: *The Digital Artisans: skill, autonomy and exploitation in the new media industry*

Richard Barbrook är författare och koordinator vid Hypermedia Research Center, University of Westminster, London, och föreläste om de nya demokratibetonade krav och sociala rörelser, nätverk och projekt som håller på att växa fram i IT-samhället. Ett samarrangemang med Yala Yala.

#20 Håkan Arvidsson & Brian Patrick McGuire: *Tusen år i Europa*

Professorerna Håkan Arvidsson och Brian Patrick McGuire från Roskilde universitet berättade om sin fyra band långa europeiska historiebok Tusen år i Europa. I samarbete med Europafrågor.

Extraföreläsning: Trevor Davies: *Kulturens Europa - Europas kulturer*

Ledaren för Köpenhamns Internationella Teater (KIT), tillika generalsekreterare för Kulturbry 1996, gick igenom Europas kulturella karta: både utvecklingen i de nationella och internationella kulturlivet berördes. I samarbete med Kreativ producentutbildningen.

#21 David Toop: *Sound Transmissions In The Digital Ocean*

Musikern, författaren och journalisten David Toop föreläste om ljudlandskap, ljudkonst och den samtida musikens historia. I samarbete med Inkonst, Brus, Smyglyssna och All spec kit.

#22 Peter Greenaway: *Film as exhibition*

En föreläsning om filmen som medium och som utställning av filmskaparen och konstnären Peter Greenaway med anledning av hans utställning på Konsthallen i Malmö.

#23 Stefan Johansson: *Musik i teatern, teatern i musiken*

Stefan Johansson, chefdramaturg på Kungliga Operan, föreläser om modern musikdramatik och dess olika former.

#24 Lia Ghilardi: *Should cities be branded?*

En föreläsning om modern stadsplanering av en av dess mest kända teoretiker, Lia Ghilardi. Hon är grundare till Noema Research and Planning Ltd, en konsultfirma som bland annat arbetar för Europeiska Kommissionen i stadsplaneringsfrågor.

#25 Carl Jan Granqvist: *Måltiden som forskningsprojekt*

Den välkända gastronomen och fadern till både Restauranghögskolan Grythyttans Akademi och Måltidsmuséet tar ett akademiskt grepp på måltiden.

TREDJE KULTURENS KAFÉ

Tredje kulturens kafé har varit ett återkommande söndagsforum för fria och avslappande möten och kafédiskussioner mellan såväl teknologer, naturvetare, konstutövare och andra intresserade angående "den tredje kulturen", det vill säga mötet mellan konst, teknik och vetenskap. Kaféet är inspirerat av Café Philo i Paris och Arno Niensens ambulerande filosofiska kafé i Köpenhamn.

1 Ana L Valdès: *Allt ni velat veta om internet men inte vågat fråga om!*

Journalisten Ana L Valdès samtalade om det nya mediet ur ett användarperspektiv. I samarbete med Stjärnkafét och Sydsvenskan.

2 Claes Hylinger och Åsa Harvard: *Patafysiken och det digitala berättandet*
Författaren Claes Hylinger och forskaren Åsa Harvard samtalade om den imaginära och den potentiella litteraturen.

3 CH Svenstedt: *The meeting between Art, Science and Technology*

Skiftens konstnärliga ledare CH Svenstedt och hans assistent Anders Emilsson berättade vid the Opening Digital Autumn Art Salon i samband med forskarskolan.

4 CH Svenstedt: *Om Skiften*

Skiftens projektledare CH Svenstedt berättade om Skiftesprojektet (Frans Lettenström and KarlErik Tallmo som skulle haft ett samtal om Konst och metafysik uteblev på grund av sjukdom).

5 Arno Victor Nielsen: *Den stora undran*

Den danske filosofen och rabulisten Arno Victor Nielsen samtalade om hur föreningen mellan vetenskap och konst i bland lyckas ställa de stora förutsättningslösa frågorna. I samarbete med Cosmopolitan Café.

6 Fredrik Gertten och Lasse Westman: *Drömmarnas bro?*

Ett samtal utifrån filmen "Gå på vatten" med filmskaparna Fredrik Gertten och Lasse Westman samt Bengt Streijfert (Öresundsuniversitetet) och Peter Billing (Malmö högskola).

7 Christer Hellmark: *Om digital typografi*

Den grafiska formgivaren Christer Hellmark, författare till bland annat *Typografisk Handbok*, samtalade om typografins ställning vid digital publicering. I samarbete med Ordfront samt elever vid Skurups folkhögskolas skrivarinje.

8 Eva Ingmarsson och Nicklas Rydén: *Transparent teknologi i konstens tjänst*

Eva Ingmarsson och Nicklas Rydén från scenen Atalanté i Göteborg samtalade om mötet mellan dans och ny teknik i föreställningen "The frozen ones": en föreställning som integrerar dans, dokumentärfilm, bild- och videoprojektioner i en annorlunda scenisk form. I samarbete med Dansstationen

9 Olafur Gislason: *Collaborative works*

Den isländska konstnären berättade om sina arbeten där vanliga människor uttrycker sig om sin omgivning. I samarbete med Galleri 21.